

سرمقاله

هنوز یک گام عقیم

حفیظ الله زکی

مردم بهار امسال را نیز با جنگ آغاز کردند، اما جنگ امسال بسیار متفاوت تر از سال های گذشته بود. امسال علاوه بر مابین گذاری ها و انجام عملیات های کوچک و حملات انتحاری در نقاط حساس پایتخت و سایر ولایات، طالبان در جنگ های جبهه ای نیز قدرت خود را به نمایش گذاشته است.

در چهارده سال گذشته مرکز نقل جنگ در مناطق جنوب، جنوب غرب و جنوب شرق کشور بود و مناطق شمالی و مرکزی از امنیت نسبتاً خوبی برخوردار بودند، اما امسال به صورت ناگهانی جغرافیایی جنگ تغییر پیدا می کند. در مناطقی که پیش از این طالبان اصلا حضور نداشتند، امسال به آسانی مراکز ولسوالی ها را تصرف می کنند.

پروسه گروگان گیری هزاره های بیگناه و قتل بیرحمانه نیروهای اربکی مربوط این قوم تاکتیک جدید دیگر گروه طالبان و شبکه های تروریستی در بهار امسال بود که به منظور ایجاد بدبینی و دشمنی میان اقوام به مرحله اجرا گذاشته شد.

تفاوت دیگر حملات امسال طالبان این است که این گروه در چند ماه گذشته به عیان نشان دادند که در حساس ترین و مهم ترین مراکز امنیتی، استخباراتی و دولتی نفوذ دارند و با همکاری آنان می توانند عملیات ها و حملات انتحاری را در نقاط مهم شهر کابل سازماندهی کنند.

حملات جمعی این گروه بر ساختمان پارلمان به وضوح دست های پنهانی مقامات بلندپایه دولتی را در پشت این حملات به اثبات رساند.

در حالی که پیش از شروع امسال ، مقامات امنیتی از شروع پیش و وقت عملیات نظامی در مناطق مختلف کشور خبر داده بود. آنان استدلال می کردند که امسال منتظر آغاز حملات بهاری طالبان نمی نشینند.

گفته بودند ما پیشاپیش مراکز سازماندهی طالبان را از بین می بریم و محل تجمع این گروه را مورد حمله هوایی و زمینی قرار می دهیم.

ولی با گذشت زمان عکس این قضیه به اثبات رسید. طالبان با تغییر جغرافیای جنگ و راه اندازی جنگ های جبهه ای در مناطق نسبتاً امن تر، حکومت و نیروهای امنیتی را غافلگیر کردند و اکنون تقریباً روشن است که فرصت هرنوع ابتکار را از دولت افغانستان گرفته است.

امروز این طالبان است که مناطق مهم را مورد حمله قرار می دهند و این طالبان است که بر ولسوالی ها هجوم می برند و در مدت کمی آن را به تصرف خود در می آورند. نیروهای امنیتی در چند ماه گذشته همواره از پشت طالبان روان بوده اند. آنها حمله کرده اند، اینها برای جلوگیری از تکرار حادثه تدابیر جدی تری را اتخاذ کرده اند. آنها مراکز ولسوالی را می گیرند، پس از هفته ها نیروهای امنیتی با پشتیبانی مرکز و قوای هوایی بین المللی برای بازپس گیری مناطق از دست رفته، عملیات وسیعی را راه اندازی می کنند. در این عملیات ها، طالبان به راحتی از حملات حکومت جان به سلامت به در می برند. زمانی که نیروهای امنیتی توجه خود را بر یک ولسوالی متمرکز می سازند، طالبان به راحتی از آن ولسوالی عقب نشینی کرده و به مناطق همجوار دیگری هجوم می برند و آنجا را تحت فشار قرار می دهند.

این می رساند که حکومت و نیروهای امنیتی تاهنوز از لحاظ تاکتیکی و عمل نظامی یک گام از گروه های مسلح مخالف دولت عقب هستند. ثاباً میان نیروهای امنیتی هماهنگی و همکاری لازم برقرار نمی باشد.

ناثا هنوز واکنش شدید و قاطع در برابر طالبان، با مخالفت برخی از مسئولان حکومتی و امنیتی مواجه می شود. رابعا حکومت و مسئولان امنیتی نتوانسته اند اعتماد و اطمینان نیروهای امنیتی را نسبت به خودشان و سیاست ها و رویکردهای شان جلب کنند. وقتی نیروهای امنیتی می بینند که در جبهات جنگ از یک طرف از نظر امکانات در مضیقه هستند و از سوی دیگر عکس العمل شدید در برابر طالبان ممنوع دانسته می شود و در پایتخت هم برای ملاعمر مراسم فاتحه خوانی برگزار می شود و از او با القاب و عناوین نیک یاد می شود، دیگر چه انگیزه ای برای افراد اردو، پولیس و امنیت برای جنگ و فداکاری باقی می ماند؟

ده اصل عملکرد نظریه توطنه

نویسنده: بنیت براول / مترجم: شهباز نخعی / قسمت اول

بپرد... برای پی بردن به علت باید از خود پرسید: «جنایت به سود کیست؟ (۲)». واشنگتن است که روی رشد نژادپرستی ضدمسلمان درخاور نزدیک حساب می کند تا برنامه سلطه جویی خود را به پیش ببرد. او از همان ۷ جنوری ۲۰۱۵ تا یکد کرد که: «آمران سوء قصدها علیه شارلی ابدو درپی کسب رضایت جهادگرایان یا طالبان نبوده اند بلکه به دنبال رضایت محافظه کاران نو و بازهای لیبرال بودند» و تارنمای «کنل پلوس» درمضمون دیگری را کشف می کند و می گوید: نظریه کسب پذیرفتنی است «کاملا که بنا برآن : اصل تروریستی انجام شده در فرانسه کار مزدورانی بوده که توسط ایالات متحده و اسرائیل به خدمت گرفته شده بودند و هدفشان تخریب چهره اسلام بود(۴)».

در واقع، چنان که پرسش «چه کسی از جنایت سود می برد؟» بتواند برای رمزشایی از برخی رویدادها مفید باشد، هرگز نمی تواند به طور قاطع مسئولان آن را تعیین کند. قتل سادی کارنو، رئیس جمهوری فرانسه درسال ۱۸۹۴ به زان کازیمیر- پرنه اسکان راه پایی به کاخ الیزه راه داد. آیا می توان گفت که او آمر اقدام سناته جرنیمو کارنو، هرج و مرج طلب ایتالیایی بوده است. پنج - جستجوی «جزییات میهم و تیره» هنگامی که مقصر تعیین شد، بیرون نظریه توطنه به تغییر همه «جزییات میهم و تیره» و «غیرعادی» هایی می پردازند که امکان می دهد با روایت رسمی مخالفت کنند و دستگامی برای غلبه بر رقیب بسازند. به عنوان نمونه، با آن که

امواج صوتی» یا حتی یک «سند تحلیل اجماع شده توسط آرشیوتکنت ها و مهندسان نشان می دهد که فروریزی ساختمان ها بر اثر یک عملیات تخریب برنامه ریزی شده بوده است. در پس این نقاب دانشمندان، درواقع یک شبکه اطلاعاتی مدار بسته پنهان است که در آن تارنماهای توطنه گمرا برای تارنماهای دیگری از جنس خود اطلاعات ارایه می کنند و سپس کتاب هایی توسط موسسات نشر توطنه گمرا (مانند نشر دمی لون در فرانسه) منتشر می شود و کارهای پژوهشگرانی حاشیه نشین که کارهایشان در محافل دانشگاهی مورد جدل و مناقشه است، این مدار بسته را کامل می کنند. این شیوه عملکرد را آشکارا می توان در شبکه ولتر یافت که میسران از آن به عنوان ماخذ استفاده می کند چهار - طرح پرسش: جنایت به سود کیست تارنمای «پودونه» به نام «کنل پلوس» درمورد سوء قصدهای شارلی ابدو می پرسد: «به راستی چه کسی حمله را انجام داد؟». «آمر آن چه کسی بود؟ جنایت به سود چه کسی است؟» با امکان تعیین مسئول برای هر رویداد، پرسش اخیر منشأ همه نظریه های توطنه است. آیا میزان معیوبیت آقای فرانسوا اولاند پس از کشتارهای ۷ و ۹ ژانویه ۲۰۱۵ درپاریس افزایش شدید یافت؟ برای «هدیا-پرس انفو» چیزی بیش از این لازم نیست که موذیانهد پذیرخواندی رویداد را به رئیس جمهوری فرانسه نسبت دهد. یکی از کاربران می پرسد: «آیا این سوء قصد توسط سروریس های مخفی دسیسه چینی شده بود؟ تردید نیست که عوامل ایهام بخش و تیره کننده ای وجود دارد (...). اولاند با سرعتی قابل ملاحظه توانست از این سوء قصد، بدون آن که بهبودی در وضعیت اقتصادی یا اجتماعی فرانسه ایجاد شده باشد، موقعتش را به نحوی شگفت انگیز درنظرسنجی ها بالا

به یک گروه روشن بین و دزمزه کسانی بودن که فریب نمی خوردند، را ایجاد می کند. ماتیو کاسوویتز بازیگر با حالتی آکنده از رضایت از خویشی در یک نوار ویدیویی درایترن نت به مناسبت دهمین سالگرد ۱۱ سپتامبر می گوید: «پذیرفتن این که روایت رسمی درست نیست، درک این موضوع بصورتی آشکار که چگونه این روایت ساخته و پرداخته شده، کاری است که بسیاری از مردم قادر به انجام آن نیستند و اکثریت مردم نمی توانند آن را انجام دهند». این احساس خودبتریبینی در مدیر تارنمای «دروغ بس است»، یک «فرانسوی مستقردر ایالات متحده» نیز دیده می شود: «از زمانی که با زبان انگلیسی آشنا شده ام، به اطلاعاتی در شبکه اینترنت دست می یابم که تاکنون برایم به زبان فرانسه غیرقابل دسترسی بود. بیشتر این اطلاعات «باورکردنی» و دسترسنی به آنها برای مغزهای از زمان تولد مقید ما، توسط رسانه های رسمی و آموزش سنتی، دشوار بود». این لذت بودن در شمار کسانی که از اسرار آگاهی دارند و باور به دراختیارداشتن اطلاعاتی که تنها شمار محدودی از افراد از آنها اطلاع دارند، جدا شدن از گله، از جمله جذابیت های نظریه توطنه است.

سه - تکیه بر دانش و خرد («دانشمندتر ازمن»). قدرت آواگری این نظریه ها همچنین متکی برنظارعلمی و معقول آنها است. متن های توطنه گرایان پراز یادداشت های پایین صفحه، رجوع به استناد و مدارک و طرح و ترسیم هایی است که به آنها شکل و شمایلپای دانشگاهی می دهد. مقاله ای با عنوان «فروریزی جادویی برج های مرکز تجارت جهانی ۷» در تارنمای «بازگشایی ۹۱۱» نمونه ای از این نوع است. طرح هایی سه بعدی، تصاویر هوایی، ویدئوهای جدی و فنی (که یکی از آنها بیش از دو ساعت است). پژوهش یک «پژوهشگر پیشین مرکز ملی پژوهش های اجتماعی در زمین شناسی و ژئوفیزیک و متخصص

خشک و بیروح و در واقع به ناقرهخستگی، نوعی شاعرانگی خاص و تروام با اخلاق حرفه ای می بخشد. گویز بدهدا این پدیده را به مثابه ی نوعی «رماتیسیم قولابن»، به شکل نامعیت خواهانه برای همگان تجویز می کرد.

اما در این میان، درست همان لحظه یا سورهای از دست می رود که فلسفه آن را درست زیر عنوان جلوه ی زیبایی شناختی درمی یافت.

همه جا مرزهای فرهنگ و واقعیت تجربی در هم می دونند. البته از مدت ها قبل، پیش زمینه ی اساسی برای این امر فراهم شده است. از آغاز عصر صنعتی تاکنون، نوعی هنر پسنده طلب رایج شده که با نوعی شیوهرسازی همداسستان می شود، در حالی که دقیقاً به افسوسنازدایی از جهان، به امور

یک - هرگز از توطنه حرف نزنید («هن، توطنه هرگز»).

در انقلاب فرانسه، تا هراس انگیزترین جنبه های آن، همه چیز پیش بینی شده، اندیشیده، تنظیم شده، قطعی و شکل گرفته بود. همه چیز توسط کسانی ترتیب داده شده بود که مدتی طولانی تارهای دسیسه را در انجمن های مخفی بهم بافته بودند و آگاهانه درانتظار لحظه مناسب برای توطنه بودند. در پایان قرن هجدهم، هنگامی که آگوستین دو بارولت، راهب، سطرهای بالا را نوشت، آنها یکی که در همه جا توطنه می بینند از آن استقبال کردند. آنها از دسیسه چینی، انجمن مخفی و دوز و کلک چیدن سخن می گویند. امروز، واژگان تغییر یافته است. آن سوراخ درسال ۲۰۱۱ در رادیو بین المللی فرانسه چنین توضیح می دهد: «به گمان من این واژه [توطنه] هرگز در کتاب سن به کار نرفته است. درواقع، من از «برنامه سلطه گری» و «شبکه سلطه گری» سخن می گویم». او نیز مانند دو متحدهش «پودونه» و «تی یری میسران» - هواداران فرانسوی نظریه توطنه - مدعی است که به ویژه نسبت به «روایت های رسمی» سوء ظن دارد و «اطلاعات جایگزین» را پیشنهاد می کند. شعارهمیشگی تارنمای «دروغ بس است» این است که «حقیقت ما را آزاد خواهد کرد». به نظر «ویکی استرایکز» «هیچ چیز و هیچ کس فراتر از حقیقت نیست». تارنمای خیلی باورمند «هدیا پرس انفو» خود را به عنوان «رسانه ای اصل که هدفش عامه فهم کردن اطلاعات به شیوه ای عینی، آزاد و تسلیم ناپذیر» معرفی می کند. چه کسی می تواند از آن ایرادگیری؟

در بطن خصلت تبلیغاتی فرهنگ، اختلاف آن با زندگی عملی محسو می شود و جلوه ی زیبایی شناختی در این مورد، تبدیل به زرق و برقی می شود که تبلیغات تجاری به کالاها می بخشد و کالاها نیز آن را در بدن خود جذب می کنند.

اما در این میان، درست همان لحظه یا سورهای از دست می رود که فلسفه آن را درست زیر عنوان جلوه ی زیبایی شناختی درمی یافت.

همه جا مرزهای فرهنگ و واقعیت تجربی در هم می دونند. البته از مدت ها قبل، پیش زمینه ی اساسی برای این امر فراهم شده است. از آغاز عصر صنعتی تاکنون، نوعی هنر پسنده طلب رایج شده که با نوعی شیوهرسازی همداسستان می شود، در حالی که دقیقاً به افسوسنازدایی از جهان، به امور

برخی از استدلال های مربوط به فروریزی برج های مرکز تجارت جهانی مستلزم داشتن آگاهی هایی دقیق برای پی بردن به تقیض گویی آنها است، بقیه استدلال ها به نظر عجیب و غریب و مضحک می رسد. میسران برای تاکید بر این ایده که ماموریت برادران کوآشنی «ربطی به

ایدئولوژی اسلام گرایان ندارد» می گوید: «عسماً با هواداران اخوان المسلمین، القاعده با داعش به این اکتفا نمی کردند که کاریکاتوریست های کافر را بکشند. آنها ابتدا پایگانی روزنامه را در جلوی چشم آنها ازبین می بردند». اصل موضوع بیش از آن که برپایه استحکام استدلال ها باشد، در تعداد آنها است. چندماه پس از کشتار تولوز و مونتابان درماه مارس ۲۰۱۲، هشام حمزه در تارنمای «امت دات کام» «۷۲ مورد غیرعادی مساله محمد مرآ» (۵) در چنین برمی شود: «محمد مرآ چگونه یک جلیقه ضدگلوله پلیس، که به اندازه جثه کوچکش بود، را به دست آورده بود؟» یا «چرا محمد مرآ خواسته بود یک نظامی که مورد حسدش بود را بکشد؟ کسی تصویر جسد محمد مرآ را به مجله «آنتروو» داده بود؟» و غیره. هر پرسش به تنهایی پاسخی ساده دارد، اما اثر اثباتشده شدن پرسش ها موجب کمشدن بذرتردید در ذهن می شود.

صنعت فرهنگ سازی و الگوی کلی فرهنگ توده

تندور و آدونرو / ترجمه: فرهاد سلیمانیا / قسمت اول

فروکاسته شود، در حالی که از نظر خصوصیات خود تا آن اندازه به کل واقعیت منعکس شده در تصویر مشابه باشد که مثلاً یک موتر قورده به همان مجموعه ی تولیدی از موترهای نوع خود شبیه است، آن گاه تصویرها به واقعیت بی واسطه تبدیل می شوند، جایگزین اش می شوند. در چنین وضعی دیگر کار بیننده، به تصویر آگاهی زیبایی شناسانه نمی کشد که بسیار در موردش گفته اند. هر دستاورد تخیل، این انتظار که تخیل به خودی خود عناصر مجزای امر واقع را به حقیقت درونی خود تبدیل کند، به

فروکاسته شود، در حالی که از نظر خصوصیات خود تا آن اندازه به کل واقعیت منعکس شده در تصویر مشابه باشد که مثلاً یک موتر قورده به همان مجموعه ی تولیدی از موترهای نوع خود شبیه است، آن گاه تصویرها به واقعیت بی واسطه تبدیل می شوند، جایگزین اش می شوند. در چنین وضعی دیگر کار بیننده، به تصویر آگاهی زیبایی شناسانه نمی کشد که بسیار در موردش گفته اند. هر دستاورد تخیل، این انتظار که تخیل به خودی خود عناصر مجزای امر واقع را به حقیقت درونی خود تبدیل کند، به

فروکاسته شود، در حالی که از نظر خصوصیات خود تا آن اندازه به کل واقعیت منعکس شده در تصویر مشابه باشد که مثلاً یک موتر قورده به همان مجموعه ی تولیدی از موترهای نوع خود شبیه است، آن گاه تصویرها به واقعیت بی واسطه تبدیل می شوند، جایگزین اش می شوند. در چنین وضعی دیگر کار بیننده، به تصویر آگاهی زیبایی شناسانه نمی کشد که بسیار در موردش گفته اند. هر دستاورد تخیل، این انتظار که تخیل به خودی خود عناصر مجزای امر واقع را به حقیقت درونی خود تبدیل کند، به

فروکاسته شود، در حالی که از نظر خصوصیات خود تا آن اندازه به کل واقعیت منعکس شده در تصویر مشابه باشد که مثلاً یک موتر قورده به همان مجموعه ی تولیدی از موترهای نوع خود شبیه است، آن گاه تصویرها به واقعیت بی واسطه تبدیل می شوند، جایگزین اش می شوند. در چنین وضعی دیگر کار بیننده، به تصویر آگاهی زیبایی شناسانه نمی کشد که بسیار در موردش گفته اند. هر دستاورد تخیل، این انتظار که تخیل به خودی خود عناصر مجزای امر واقع را به حقیقت درونی خود تبدیل کند، به

قادر است بزرگسالان را در مورد صفات ادامه یافته ی شان فریب بدهد. همان صفات و کودکی ای که برای آن ها فراهم می کنند تا در نظام موجود با شباهت بیشتری به بزرگسالان کارایی داشته باشند. به هر نمونه ای از عنینت موجد، الهامی از شعروارگی تحصیل می شود. همین گفتن «اه» هنگام دهان به تحسین گشودن که نمای عینی نزدیک تر آن را در همان حال می بعلد، پیشاپیش آغاز جانی شعرواراش را فاش می کند. هاله ی یادشده، از آبرنیروی تکنیک به مشابهی یک کل، - قدرت برتر سرمایه ی

عنوان توقعی نابه جا رد می شود. اینجا تخیل جای خود را به فرایند کنترلی ماشین وار می دهد. این فرایند تعیین می کند که آخرین آرمان کودکی ای که در جامعه توزیع می شود، درست همان تصویر دقیق، کارشناسانه و قابل اعتماد از جزء مربوط در جهان واقعیت هست یا خیر. از جلوه ی زیبایی شناختی تنها به خودی خود و عرصه ی کشش، بی نفسه، باقی می ماند، درست شبیه تقسیم کار میان گروه های تخصصی تولید. میزان قدرت کنونی تصویر آگاهی زیبایی شناختی، شناخت زیبایی شناسانه ی تصویرها برای دریافت پذیری آثار هنری از مدت ها پیش محل پرسش بوده است. این قدرت به امتیاز آموزش و آسودگی خاطر وابسته بوده و در صورت ناب خود، بسیار بیشتر به مفهوم فلسفی هنر به مثابه ی سرنوشت اجتماعی کارهای هنری و شرایط اجتماعی تولید آن ها تعلق دارد. ادامه دارد